

Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

Codi d'Ètica de Fundesplai

**Fundació Catalana de l'Esplai
i entitats relacionades**

Pròleg

Una de les obligacions més importants del Tercer Sector i de les seves organitzacions avui hauria de ser la de mantenir elevats els nivells ètics de les comunitats i la de consolidar constantment la consciència pública i la cultura global de què l'ètica ha de ser la base fonamental d'una societat més justa, democràtica i participativa. Crec sincerament que en una societat com la nostra, i en un moment tan apassionant com el que estem vivint, qui posa «la mirada ètica a la vida» és i està sent, sobretot, el Tercer Sector.

Si l'espai de les administracions públiques és el de la legalitat i si l'objectiu del mercat -en un sistema d'economia / comptabilitat voraç i dominadora com és el nostre- està sent el de guanyar quant més millor en el menor temps, ¿quin escenari li queda al nostre Tercer Sector, que es troba entre l'àmbit del govern i el del sector empresarial? Doncs, entre d'altres, el d'aportar vitalitat ètica a la comunitat i el de demostrar, com en general està demostrant, que té capacitat de resposta a les necessitats i demandes de la gent, sobretot dels més necessitats, i que el seu compromís i les seves motivacions li estan aportant un po-

der cívic cada vegada més gran. Per això, a mesura que augmenta la seva importància social, ha d'augmentar també la seva responsabilitat ètica.

Quan una entitat del Tercer Sector elabora el seu propi Codi d'Ètica, no és com si comprés un vestit nou que es posa o es treu amb facilitat segons les circumstàncies i la conveniència. El Codi d'Ètica és la pell que ens protegeix i que ens permet visualitzar allò millor de la nostra organització. Perquè demostra que Fundesplai -en aquest cas- és una entitat i una organització, per sobre de tot, dirigida i animada per uns valors que orienten la seva intervenció comunitària, la seva organització interna i les relacions que estableix amb el seu entorn. Gràcies a aquest Codi, la nostra entitat transmet «la cultura Fundesplai» en coherència amb determinats valors als quals hem conferit el tret d'ètics i que, per decisió col·lectiva, volem que serveixin d'orientació i guia de conducta en l'actuació de la Fundació i de les persones que la integren.

Per això, és molt important que tots els membres de la Fundació coneguin bé, compreguin, reflexionin i compleixin la

seva feina a l'entitat prenent com a base i referència aquest Codi d'Ètica. Ningú està exempt d'aquesta responsabilitat. I és molt important que el compromís sigui institucional, per assegurar que tant les estratègies com les polítiques, les condicions de treball i els models d'intervenció siguin coherents amb el que es proclama en aquest Codi.

«Fer el bé», en el sentit mecànic d'atendre les persones que són destinatàries dels nostres programes, no és el que legitima avui Fundesplai, perquè no parlem d'«un bé» desproveït de valors, o buit d'ideologia i de significat positiu per a la societat on s'intervé. Fundesplai no es troba en la societat catalana per fer-la simplement més activista. El seva rellevància social no ha d'anar en aquesta direcció.

«Fer el bé» -des de la mirada ètica que Fundesplai transmet en aquest Codi- és comprometre's a què en l'entorn on s'actua cada vegada més gent, preferentment joves, siguin capaços de pensar, decidir i actuar per si mateixos amb vista a la transformació de la seva pròpia realitat i la de les seves comunitats, intentant fer visibles amb les seves paraules, amb les seves accions i amb els seus mètodes d'intervenció comunitària els valors humans que s'afirmen com a propis. La rellevància social de Fundesplai dependrà de la seva capacitat per moure's en aquesta direcció, cosa que, d'altra banda, porta demostrant com a real des de fa ja molt de temps.

● **Enrique Arnanz Villalta,**

Membre del Consell Assessor i Patro de Fundació Esplai

Què volem amb el Codi d'Ètica?

- Dotar les persones que treballen i col·laboren a Fundesplai d'una orientació basada en valors que doni respostes a COM s'ha d'actuar. El QUÈ cal fer ve determinat pel Pla Estratègic. Per tant, orienta el comportament de les persones en el seu treball diari, tant de les que duen a terme tasques educatives amb infants i joves com de les que fan tasques de suport, organització i formació. També ajuda els directius i directives i altres persones dels diferents àmbits en la presa de decisions, en cas de dubtes, i marca els límits del que l'organització considera acceptable en el desenvolupament de la seva activitat, tant educativa com de gestió, suport i formació.
- Compartir uns principis i uns valors que donen sentit i raó de ser a totes les entitats de Fundesplai, que són i estan en un context de l'educació en el lleure i en els espais de l'educació no formal. Per tant, ajuda a socialitzar els valors, els principis i les polítiques de l'organització amb les persones que s'hi incorporen de nou.
- Proclamar que l'educació en sentit ampli, tal com l'entén Fundesplai, és un acompanyament que comporta una relació ètica que s'estableix entre l'educador/a, el monitor/a, el nen/a, el/la jove i que volem parlar de compromisos entre els diferents actors que col·laboren en l'organització.
- Plasmar un conjunt de compromisos que donen visibilitat sobre la manera com es concreten els valors de l'organització en la pràctica del dia a dia de la seva activitat, tant l'educativa com la d'organització, suport i administració en serveis. Per tant, comunica a tots els involucrats el compromís de Fundesplai amb els infants i joves, les famílies i la societat en general en el desenvolupament de la seva Missió.

Els compromisos han de ser assumits per totes i cadascuna de les persones que integren Fundesplai, la qual cosa comporta una sensibilitat ètica que els ajudarà a implicar-se de forma efectiva, convençuda i real perquè aquests compromisos tinguin sentit en la pràctica de cada dia.

Però és necessari que el compromís sigui institucional, perquè tant les estratègies com les polítiques i les condicions del treball han de ser coherents amb el que proclama el Codi.

El Codi d'Ètica facilita el marc de referència a tots els col·laboradors/es de Fundesplai sobre com ha de ser realitzat el seu treball quotidià. Totes les persones que formen part de l'organització tenen el deure de conèixer i assumir el seu contingut.

Missió:

Educar els infants i joves, enfortir les entitats de lleure i el Tercer Sector, millorar el medi ambient i promoure la ciutadania i la inclusió social amb voluntat transformadora

La nostra Visió: Volem ser una organització reconeguda i sostenible que combina la lògica local i global en la seva actuació i presència territorial, caracteritzada per la qualitat i la innovació i per establir aliances estratègiques, especialment amb els ajuntaments i el món local en general.

Valors humans que orienten els nostres objectius

- **Utopia**, per avançar cap a una societat inspirada en els valors de la pau, la democràcia i la fraternitat
- **Solidaritat i cooperació**, basades en el respecte a la dignitat de les persones i dels pobles, a la diversitat i als drets humans
- **Iniciativa**, per fomentar la participació i l'autonomia personal i esforç individual i col·lectiu per desenvolupar una ciutadania activa i responsable
- **Felicitat**. Formació de persones que aspirin a una vida feliç, que es fonamenti en l'autoconfiança i en l'obertura a l'altre, en l'honestedat, la generositat, l'expressió dels sentiments i el compromís amb la comunitat.

Valors de l'Organització

- **Independència.** Treballem sense subordinació econòmica, política ni institucional, ni submissió a cap altre interès que no siguin els valors que inspiren la nostra missió.
- **Transparència.** Treballem amb claredat en els objectius i amb transparència en la gestió dels recursos. Una transparència basada en la coherència i en la informació de portes endins i respecte a la societat.
- **Pluralisme.** Volem l'aportació de la pluralitat, de la diversitat i de la participació, tant en la vida interna de l'organització com en el treball en xarxa amb altres agents i en les relacions amb el nostre entorn.
- **Sostenibilitat.** Volem actuar amb austeritat i aplicant criteris d'eficiència en la gestió que permetin que la nostra acció social i educativa sigui el més eficient possible amb el mínim impacte ambiental.
- **Coherència.** Volem que la nostra activitat i el nostre funcionament sigui un reflex dels valors que proclamem.

La Missió es concreta en un ampli ventall de programes, campanyes i activitats a favor dels infants, els joves, les famílies i les entitats, que volen donar resposta a situacions emergents de la societat i que, com a proposta global, es caracteritzen per:

- **Voluntat educativa**
- **Opció per la inclusió i la transformació social**
- **Compromís mediambiental i de sostenibilitat**
- **Aposta per la qualitat del servei**
- **Compromís per la coresponsabilitat**
- **Impuls al Tercer Sector social i ambiental**
- **Treball en xarxa amb la ciutadania i les famílies**

Fundesplai integra també l'acció d'una federació i els seus centres d'esplai, tot posant l'èmfasi en l'acció educativa dels monitors/es així com en la tasca d'una fundació d'àmbit estatal i l'impuls de programes de cooperació internacional.

Les “tres A”: Acollida, acompanyament i autonomia

L'acció i la voluntat educativa de Fundesplai s'organitza al voltant de quatre pilars: **aprendre a conèixer, aprendre a conviure, aprendre a fer i aprendre a ser**. I aquesta opció de l'educació es concreta en una pràctica educativa caracteritzada per les “tres A”, **acollida, acompanyament i autonomia personal**. Entenem que la forma de treballar i col·locar-se davant de l'infant i el jove passa per:

Acollida

- Acceptar i respectar cada infant i jove amb la seva especificitat, tal com és.
- Reconèixer les seves capacitats i potencialitats.
- Assumir la diversitat i les diferències com a valor.
- Partir de l'infant i la seva condició i circumstància personal i no d'un model preestablert.

Acompanyament, que és el nucli i l'essència de la funció educativa:

- Estar a prop, estar al costat, estar a favor sense pressions ni violències.
- Ajudar a què compregui la realitat, que es faci les preguntes, a propiciar experiències de vida en què l'infant sigui protagonista per tal que pugui recórrer el propi trajecte i trobar les seves pròpies respostes.
- Ajudar a què l'infant superi noves fites personals i col·lectives, a què es pugui equivocar i a ajudar-lo a reprendre el camí quan calgui.
- Conscienciar i afavorir, mitjançant el joc, l'educació en els valors dels comportaments no violents i de la equitat de gènere

Autonomia personal, ajudar a què l'infant i el/la jove esdevingui una persona autònoma:

- Proveir-lo de tots els aprenentatges, competències, actituds i valors per tal que pugui esdevenir persona amb autonomia per viure en un món complex i, en sentit col·lectiu, per contribuir a la millora de la societat i el seu entorn.

Compromisos

El Codi d'Ètica s'ha de considerar en el seu conjunt, ha d'integrar tots els valors, la forma d'entendre l'acció educativa, la missió i visió de l'organització i ha d'afegir una nova mirada a totes les accions dels professionals dels serveis i projectes de les entitats relacionades, que ja es desenvolupen d'acord amb criteris de qualitat.

El Codi no és un conjunt de propostes aïllades d'àmbits d'actuació, sinó que els tres grups de compromisos estan interrelacionats, formen un sol cos, que és l'actuació de Fundesplai en les seves diferents dimensions:

- La que fa referència a les persones destinatàries de les activitats.
- La que contempla l'entitat amb totes les persones que hi col·laboren, sigui personal assalariat, monitors o voluntariat.
- La que va adreçada a la comunitat, a la societat.

Aquests compromisos, que no són una col·lecció de normes sinó una manera de ser i estar amb els altres, i que suposen un ideal d'acció, els ha d'assumir tant l'organització globalment com cada una de les persones que hi intervenen.

Per a l'elaboració d'aquest document s'ha comptat amb la participació de persones dels diferents àmbits de l'organització i entitats vinculades i ha estat aprovat pel patronat de la Fundació Catalana de l'Esplai en la seva reunió de 1 de juliol de 2015.

Compromisos amb les persones destinatàries de les activitats tenint en compte: respecte, dignitat, inclusió, equitat, autonomia, participació.

S'entén com a **destinatari**s de les activitats els infants, els joves i les seves famílies, així com totes les altres persones a qui van adreçades les activitats de Fundesplai.

- Situar les persones destinatàries com la seva raó de ser, en el centre de les activitats, respectant-les en tots els aspectes i potenciant la seva autonomia, compromís i felicitat.

- Afavorir la participació i implicació de les persones destinatàries informant-les dels seus drets i satisfer, en el possible i sense crear falses esperances, les necessitats detectades i les expectatives expressades.
- Assegurar la igualtat d'oportunitats de les persones destinatàries facilitant-los l'accés de tothom amb equitat a les activitats de Fundesplai.
- Garantir la confidencialitat de les dades obtingudes, directament o indirecta, de les persones destinatàries i les seves famílies.
- Promoure i garantir que la pràctica educativa dels equips educatius sigui la que propugna Fundesplai, centrada en la persona i la seva circumstància, i no la d'un model preestablert.
- Voler ser, i demostrar-ho, un model de referència per als infants i joves: totes les persones col·laboradores han de ser coherents, amb actituds positives, d'acció i proposadores de proporcionar ordre i equilibri, eines i aprenentatges, de transmetre afecte, amabilitat i bon humor i d'estimular la reflexió sobre allò que es veu i es viu.

Compromisos amb i de les persones col·laboradores, tenint en compte: Res-
pecte, escolta activa, suport, reconeixement, participació, coherència.

- Gestionar l'organització seguint els principis d'eficàcia, eficiència, equitat, humanitat i transparència i promovent espais de participació i escolta personal.
- Garantir la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits i per a tothom sense pressions ni diferències per motiu de gènere, procedència o diversitat.
- Garantir la confidencialitat de les dades obtingudes de les persones col·laboradores.
- Promoure l'excel·lència tècnica i ètica de les persones col·laboradores mitjançant la formació, el treball en equip i la millora continua potenciant l'assumpció de la responsabilitat pròpia i l'aportació dels coneixements al servei de les persones amb qui treballen i col·laboren.

● Promoure i impulsar la coherència en l'actuació de les persones col·laboradores respecte als valors de l'organització, de manera que puguin esdevenir models i referència per a les persones destinatàries de les seves actuacions, siguin educatives, de suport o de formació.

● Promoure i facilitar que els i les monitores, personal d'oficina i personal de serveis sàpiguen escoltar i llegir la realitat de forma permanent, que es formin de manera contínua i que s'adaptin a les persones amb les que treballen i a les seves necessitats.

Compromisos amb la comunitat i la societat, tenint en compte la cohesió social, el treball en xarxa, la participació i la incidència en la vida pública, la comunicació, l'organització, la transparència, la cura de les persones, la denúncia i la reivindicació enfront les administracions.

● Considerar la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides i la Convenció de Drets del Infants com a pròpies i treballar sempre tenint en compte el principi de "l'Interès superior de l'infant", recollit en les esmentades Declaracions.

● Considerar en totes les actuacions un doble vessant i responsabilitat: per una banda, formar part de l'entramat social i comunitari i per això ser i facilitar canals de participació dels infants i joves i de les persones destinatàries en general de les activitats. Per l'altra, influir en la societat i la comunitat de l'entorn perquè s'afavoreixin actituds més responsables cap als infants i joves per tal que es respectin els seus drets.

● Fer efectiu el compromís amb les famílies que dipositen la seva confiança i amb qui es proposa compartir l'aventura apassionant d'educar els seus fills i filles.

● Tenir en compte, donar suport, participar i col·laborar -reivindicar si escau- en iniciatives ciutadanes de l'entorn.

● Maximitzar la rendibilitat social de les activitats i dels serveis realitzats compatibilitzant el seu desenvolupament amb la conservació i millora del medi, de forma que les accions d'avui no comprometin la qualitat de vida de les generacions futures.

- Gestionar els fons rebuts públics i privats de manera eficaç i eficient, transparent i sostenible.
- Identificar la procedència ètica dels fons captats i de les empreses i entitats amb les que es col·labora.
- Treballar per arribar a ser (o seguir sent en el seu cas) un model de referència en els àmbits del tercer sector social, ambiental i el temps lliure educatiu.

Juntament amb l'aprovació del present Codi d'Ètica, el Patronat acorda la creació d'un Comitè d'Ètica que vetllarà pel seu compliment.

Aprovat pel Patronat de la Fundació Catalana de l'Esplai l'1 de juliol de 2015

Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

Riu Anoia, 42-54. 08820 El Prat de Llobregat. Tel. 93 474 74 74. www.fundesplai.org